การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะเสียงคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทย กับภาษาเขมรกัมพูชา

A Comparative Study of Sound Characteristics of Northern Khmer and Standard Cambodian Khmer Vocabulary

วัฒนชัย หมั่นยิ่ง[1]

Watanachai Monying[2]

(Received: 10 January 2020; Revised: 21 August 2020; Accepted: 11 September 2020)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทย บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกระบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท กับภาษาเขมรกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่าการเปรียบเทียบสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) คำศัพท์ที่ใช้ตรงกันคิดเป็นร้อยละ 48.89 จำนวนนี้เป็นคำที่ออกเสียงพยัญชนะ สระ มีจำนวนพยางค์ และมีความหมายตรงกัน 2) คำศัพท์ที่ออกเสียงใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 40.74 ซึ่งเป็นคำที่มีเสียง พยัญชนะ สระ หรือจำนวนพยางค์ใกล้เคียงกัน มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยแบ่งเป็นชนิดของการเปลี่ยนแปลงทางด้านหน่วยเสียงได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การเพิ่มหน่วยเสียง การลบหน่วยเสียง และการกลายหน่วยเสียง 3) คำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกันคิดเป็นร้อยละ 10.37 คือ คำศัพท์ที่ออกเสียงพยัญชนะ สระ หรือมีจำนวนพยางค์ต่างกัน แต่มีความหมายตรงกัน ลักษณะที่พบทั้ง 3 ลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าภาษาทั้งสองเป็นภาษาเดียวกันมาก่อน เนื่องจากมีคำศัพท์ที่ใช้ตรงกันและออกเสียงใกล้เคียงกันมีจำนวนมากกว่าคำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกันอย่างเห็นได้ชัด ส่วนคำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกันเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ทำให้เกิดการสร้างคำใหม่โดยยืมคำศัพท์จากภาษาอื่นที่แวดล้อมและการประสมคำศัพท์ใหม่ที่ไม่มีใช้มาก่อน จึงส่งผลให้เกิดคำศัพท์ที่แตกต่างกันของทั้งสองภาษา

คำสำคัญ: การเปรียบเทียบ ภาษาเขมรถิ่นไทย ภาษาเขมรกัมพูชา

Abstract

The purpose of this paper was to compare the sound characteristics of Northern Khmer and Standard Cambodian Khmer vocabulary used in Ban Tung Poe, Krabok Tia Sub-district, Nernkharm District, Chainat Province. The findings of this comparative study can be divided into three characteristics: 1) using the same vocabulary (48.89%); the vocabulary of this group had similar consonant and vowel pronunciation or the similar

[1] รองศาสตราจารย์ นาวาโท ดร., สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

[2] Associate Professor Commander Dr., Department of Thai Language, Faculty of Humanities, Naresuan University

number of syllable, 2) pronouncing similarly (40.74%); the vocabulary of this group had similar consonant and vowel sounds, the similar number of syllable, and similar or same meanings which can be categorized into three features (i.e., adding sound units, reducing sound units, and changing sound units), and 3) using different vocabulary (10.37%); the vocabulary of this group had different consonant and vowel pronunciation or the different number of syllable, but they had the same meanings. These three characteristics proved that these two languages used to be the same language since there were a number of words used and pronounced similarly more than those which were used differently. For the words that are used differently, they resulted from external factors, such as terrain and living environment. These caused the creation of new words by borrowing words from other languages around and mixing new words that had not been used before. It, therefore, resulted in different vocabulary of both languages.

Keywords: Comparison, Northern Khmer, Standard Cambodian Khmer

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางภาษาประเทศหนึ่ง อันเนื่องมาจากการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชนกลุ่มต่าง ๆ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2547, หน้า 10-11) กล่าวว่าจากการค้นคว้าพบว่ามีภาษาต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารกันในประเทศไทยประมาณ 50 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลภาษาได้ 7 ตระกูล คือ ตระกูลไท เช่น ไทย ลาว แสก ตระกูลทิเบต-พม่า เช่น ลีซอ อีก้อ คะฉิ่น ตระกูลกะเหรี่ยง เช่น สะกอ โปว์ ตระกูลม้ง-เย้า เช่น ม้ง เย้า ตระกูลมอญ-เขมร เช่น มอญ เขมร ขมุ ตระกูลจีน เช่น แต้จิ๋ว ฮกเกี้ยน ไหหลำ และตระกูลมลาโย-โปลีนีเซียน เช่น มาเลย์ โมเก็น

จากการสำรวจประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปของกองสถิติแห่งสหประชาชาติ (UN data A world of information, 2019) ในปี 2543 พบว่ามีประชากรไทยใช้ภาษาตระกูลไทจำนวน 56,281,538 คน มากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก (มอญ-เขมร) จำนวน 1,291,024 คน และจากการประมวลแผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย พ.ศ. 2548 (คณะกรรมการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ, 2554, หน้า 100) พบว่ามีผู้ใช้ภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก (มอญ-เขมร) จำนวน 1,909,000 คน แบ่งเป็นเขมรถิ่นไทย 1,400,000 คน กูย 400,000 คน โซ่และบรู 70,000 คน และอื่น ๆ 39,000 คน จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหากไม่นับผู้ใช้ภาษาตระกูลไทจะพบว่าภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติกมีจำนวนผู้ใช้เยอะที่สุด และในภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติกมีผู้ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย หรือ Northern Khmer มากเป็นอันดับหนึ่ง

ผู้ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยส่วนใหญ่อยู่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (อีสานใต้) ของประเทศไทย มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น เขมรสูง (ខ្មែរលើ) เขมรสุรินทร์ (ខ្មែរសុរិន្ទ) เป็นต้น ภาษาเขมรถิ่นไทยเป็นภาษาย่อยของภาษาเขมร พบมากในแถบจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ฯลฯ โดยใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาที่ 1 (ภาษาแม่) และใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาอีสานเป็นภาษาที่ 2 นอกจากนี้แล้วยังพบผู้ใช้ภาษา

เขมรถิ่นไทยบริเวณภาคกลาง เช่น จังหวัดราชบุรี บริเวณอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม และอำเภอปากท่อ จังหวัดนครปฐมบริเวณปากคลองเจดีย์บูชาจนถึงวัดสัมปทวน และจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมือง บริเวณตำบลบ้านโพธิ์ และตำบลตลิ่งชัน กลุ่มคนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในแถบบริเวณภาคกลางในปัจจุบันไม่ได้ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาแม่อันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทยกลาง แต่พบการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรบางคำในกลุ่มผู้สูงอายุ

จากการสำรวจผู้ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในแถบภาคกลางผู้วิจัยได้พบชุมชนที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยเพิ่มอีกหนึ่งแห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท มีประชากร 501 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลกะบกเตี้ย, 2554) มีอาณาเขตติดต่อด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับหมู่ 7 บ้านเก่า ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ทิศใต้ติดกับหมู่ 2 บ้านหนองยาง ตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ทิศตะวันตกติดกับหมู่ 6 บ้านหนองกระดาน ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จากการสัมภาษณ์นางนวล ครคง อายุ 70 ปี ชาวบ้านทุ่งโพธิ์ซึ่งใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ได้ให้ข้อมูลว่าประชาชนในหมู่บ้านแห่งนี้ยังใช้ภาษาเขมรเพื่อติดต่อสื่อสารกันในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังใช้ภาษาไทยกลางและลาวครั่งในการติดต่อสื่อสารกับคนนอกชุมชน แต่ในปัจจุบันมีการแต่งงานกับคนนอกชุมชนจึงทำให้เด็กที่เกิดมามีการเปลี่ยนไปใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาแม่แทน

ในส่วนของที่มาของคนในชุมชนหรือการอพยพเข้ามาของกลุ่มคนใช้ภาษาเขมรที่บ้านทุ่งโพธิ์นั้น นางนวล ครคง ให้ข้อมูลว่าตนอาศัยอยู่หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งแต่เกิดและไม่ทราบว่าบิดา มารดาอพยพมาจากที่อื่นหรือไม่ จากการสันนิษฐานของผู้วิจัยสันนิษฐานว่าชาวบ้านทุ่งโพธิ์อาจอพยพมาจากจังหวัดสุพรรณบุรี ราชบุรี หรือนครปฐม เนื่องจากมีในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ (ฉบับหอสมุดแห่งชาติ) กล่าวถึงการกวาดต้อนชาวเขมรจากเมืองโพธิสัตว์ เสียมราฐและพระตะบองมาไว้ที่บริเวณนี้ ภายหลังจึงมีการอพยพมาตั้งถิ่นฐานยังบ้านทุ่งโพธิ์ในปัจจุบัน เนื่องจากจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัย พบว่ายังมีการออกเสียงภาษาเขมรของชาวบ้านทุ่งโพธิ์เหมือนกับภาษาเขมรในกัมพูชา ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการออกเสียงภาษาเขมรกัมพูชากับภาษาเขมรถิ่นไทย

คำศัพท์	**ภาษาเขมรกัมพูชา**		**ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์**	
สามี	ប្តី	/pdəy/	เปฺด็ย	/pdəy/
มือ	ដៃ	/day/	ได	/day/
นา	ស្រែ	/srae/	แซฺร	/srae/

นอกจากนี้แล้วยังมีคำศัพท์บางคำที่การออกเสียงภาษาเขมรของชาวบ้านทุ่งโพธิ์มีความแตกต่างกับภาษาเขมรในกัมพูชา ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการออกเสียงภาษาเขมรกัมพูชากับภาษาเขมรถิ่นไทย

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์	
ยาย	យាយ	/yiəy/	เยือย	/yɨəy/
ปาก	មាត់	/mŏət/	มัด	/mat/
กระท่อม	ខ្ទម	/kʰtɔɔm/	ขฺต็วม	/kʰtŏəm/

จากการเปรียบเทียบเบื้องต้นพบว่ามีทั้งคำศัพท์ที่ออกเสียงเหมือนดังตารางที่ 1 และออกเสียงต่างกันดังตารางที่ 2 จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงภาษาเขมรของชาวบ้านทุ่งโพธิ์กับภาษาเขมรในกัมพูชา เพื่อเปรียบลักษณะการออกเสียงคำศัพท์ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นอาจเป็นกุญแจสำคัญดอกหนึ่งที่สามารถช่วยไขปัญหาในเรื่องที่มาของชาวบ้านทุ่งโพธิ์ว่ามีที่มาอย่างไร ทั้งยังทำให้ทราบลักษณะการออกเสียงคำศัพท์ว่ามีความเหมือนและแตกต่างระหว่างภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านทุ่งโพธิ์กับภาษาเขมรในกัมพูชาอย่างไรอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทย บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท กับภาษาเขมรกัมพูชา

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาข้อมูลภาษาเขมรกัมพูชาจากพจนานุกรมเขมร ฉบับพุทธศาสนบัณฑิต ปีพุทธศักราช 2512 เปรียบเทียบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์การออกเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทย บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ขั้นเตรียมและรวบรวมข้อมูล

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์

1.2 ลงพื้นที่ศึกษารวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้ภาษาเขมรที่บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

1.3 รวบรวมคำศัพท์พื้นฐานสำหรับเก็บข้อมูล โดยปรับปรุงจากรายการคำศัพท์ของวิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (Gedney, 1973 อ้างถึงใน เดือนเพ็ญ รักษ์แพทย์, 2541, หน้า 129) เป็นเกณฑ์ โดยใช้คำศัพท์ไม่น้อยกว่า 500 คำ

1.4 การเลือกพื้นที่ศึกษาผู้วิจัยเลือกชุมชนที่ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

1.5 การเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยจะเลือกผู้บอกภาษาโดยเน้นผู้ที่ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ โดยมีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่เกิดและอาศัยอยู่ในชุมชนดังกล่าว และเป็นผู้ที่มีสถานภาพโสดหรือสมรสกับคนที่อาศัยอยู่ในภูมิลำเนาเดียวกันเป็นหลัก

1.6 การถ่ายถอดเสียง ผู้วิจัยจะใช้การถ่ายถอดเสียงภาษาเขมรมาตรฐานและเขมรถิ่นไทยด้วยสัทอักษรโดยปรับปรุงจากระบบการถ่ายถอดเสียงของ Huffman (Huffman, 1970)

2) ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชา

3) ขั้นสรุปและอภิปรายผล

3.1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

3.2 อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

4) ขั้นเสนอข้อมูล

นิยามศัพท์

ภาษาเขมรกัมพูชา หมายถึง คำศัพท์ในพจนานุกรมเขมรฉบับพุทธศาสนบัณฑิต พ.ศ. 2512

ภาษาเขมรถิ่นไทย หมายถึง คำศัพท์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาจากบ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะภาษาเขมรถิ่นไทย (บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท) กับภาษาเขมรกัมพูชา สามารถแบ่งได้เป็น 5 ลักษณะ คือ ไม่เปลี่ยนแปลง การเพิ่มหน่วยเสียง การลบหน่วยเสียง การกลายหน่วยเสียง และคำศัพท์ที่ใช้ต่างกัน ดังนี้

1. **ไม่เปลี่ยนแปลง**

เมื่อเปรียบเทียบเสียงคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชาแล้วพบว่าคำศัพท์ส่วนใหญ่ออกเสียงตรงกัน ทั้งพยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะสะกด จากการศึกษาพบว่าภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชาออกเสียงตรงกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำพื้นฐานที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกเครือญาติ คำเรียกสัตว์ คำเรียกสี คำเรียกเครื่องใช้ คำกริยา ฯลฯ ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 3 แสดงคำศัพท์ที่ภาษาเขมรถิ่นไทยและภาษาเขมรกัมพูชาออกเสียงตรงกัน

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์	
ตา, ปู่	តា	/ta:/	ตา	/ta:/
หลาน	ចៅ	/caw/	เจา	/caw/
ศีรษะ	ក្បាល	/kba:l/	กฺบาล	/kba:l/

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์	
ดวงตา	ភ្នែក	/pʰnaek/	แฎ่นก	/pʰnaek/
หม้อ	ឆ្នាំង	/cʰnaŋ/	ชฺนัง	/cʰnaŋ/
ครก	ត្បាល់	/tbal/	ตฺบัล	/tbal/
ผึ้ง	ឃ្មុំ	/kʰmum/	คฺมุม	/kʰmum/
หอย	ខ្យង	/kʰyɑːŋ/	คฺยอง	/kʰyɑːŋ/
มะเฟือง	ស្វី	/spɨː/	สฺปือ	/spɨː/
มะม่วง	ស្វាយ	/swaːy/	ซฺวาย	/swaːy/
สีแดง	ក្រហម	/krɑː-hɑːm/	กฺรอฮอม	/krɑː-hɑːm/
สีเหลือง	លឿង	/liəŋ/	เลือง	/lɨəŋ/
กิน	ស៊ី	/siː/	ซี	/siː/
นอน	ដេក	/deik/	เดก	/deik/
ปวด, เจ็บ	ឈឺ	/cʰɨː/	ชือ	/cʰɨː/
สูบ	ជក់	/cŭəq/	จั๊วะ	/cŭəq/
เซ่น, ไหว้	សែន	/saen/	แซน	/saen/
ไป	ទៅ	/tɨw/	ตึว	/tɨw/
มา	មក	/mɔːk/	โมก	/mɔːk/
ทอง	មាស	/miəh/	เมียะห	/miəh/
สวย	ល្អ	/lqɑː/	ลฺออ	/lqɑː/
เงิน (โลหะ)	ប្រាក់	/prak/	ปฺรัก	/prak/

2. การเพิ่มหน่วยเสียง

จากการเปรียบเทียบเสียงคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชา พบคำศัพท์ที่มีการออกเสียงต่างกัน ซึ่งเกิดจากการเพิ่มหน่วยเสียงเข้าไปในคำทำให้มีการออกเสียงที่ต่างกัน ลักษณะการเพิ่มหน่วยเสียงดังกล่าวพบ 2 ลักษณะ คือ การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะ และการเพิ่มหน่วยเสียงสระ ดังนี้

2.1 การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะ จากข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียวและการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์ ซึ่งแต่ละลักษณะมีการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งที่ต่างกัน ดังนี้

2.1.1 การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียว

ก. การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ดังตาราง

ตารางที่ 4 แสดงการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
กระทะ	ខ្ទះ	/k^{h}**t**ĕəh/	กระทะ	/k**r**aq-t^{h}aq/	k^{h}t > kr-t^{h}

จากตัวอย่าง พบการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะ [r] แทรกเข้าไประหว่างพยัญชนะต้นควบ [k^{h}t > k^{h}rt] ส่งผลให้เกิดแยกหน่วยเสียงเป็นคำสองพยางค์โดยเปลี่ยนเสียงจาก [k^{h} > kr] ในพยางค์ที่ 1 และ [t > t^{h}] ในพยางค์ที่ 2 ทำให้เปลี่ยนจากคำพยางค์เดียวในภาษาเขมรกัมพูชากลายเป็นคำสองพยางค์ในภาษาเขมรถิ่นไทย

ข. การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด ดังตาราง

ตารางที่ 5 แสดงการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
กางเกง	ខោ	/k^{h}ao/	เคา	/k^{h}a**w**/	Ø > w

จากตัวอย่าง พบการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะ [w] ในตำแหน่งพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด อันเนื่องมาจากอิทธิพลของเสียงสระ [ao] ทำให้เปลี่ยนแปลงจากคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาเขมรกัมพูชามีเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาเขมรถิ่นไทย

2.1.2 การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์

ก. การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด ในพยางค์ที่ 2 ดังตาราง

ตารางที่ 6 แสดงการเพิ่มเสียงพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกด ในพยางค์ที่ 2

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
บันได	ជណ្តើរ	/cŭən-daə/	เจิน์เดิร	/cən-daə**r**/	Ø > r

จากตัวอย่าง พบการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะ [r] ในตำแหน่งพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด ทำให้เปลี่ยนจากคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาเขมรกัมพูชามีเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาเขมรถิ่นไทย อันเนื่องมาจากการสูญเสียงพยัญชนะ [r] ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายของภาษาเขมรกัมพูชาแต่ในภาษาเขมรถิ่นไทยยังคงปรากฏอยู่

ข. การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งสองพยางค์ ดังตาราง

ตารางที่ 7 แสดงการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งสองพยางค์

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย	
					พยางค์ 1	พยางค์ 2
คางคก	កង្កែក	/k**i**:ŋ-k**ŭ**ək/	คางคก	/k^{h}**a**:ŋ-k^{h}**ó**k/	k > k^{h}	k > k^{h}
ชมพู่	ជម្ពូ	/**c**um-p**u**:/	ชมพู่	/**c**^{h}om-p^{h}**û**:/	c > c^{h}	p > p^{h}

จากตัวอย่าง พบการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์ทั้งพยางค์ที่ 1 และพยางค์ที่ 2 คือ [k > k^{h}], [c > c^{h}] และ [p > p^{h}] หน่วยเสียงทั้ง 3 เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ กัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม โดยเพิ่มหน่วยเสียง [^{h}] เข้าไปในหน่วยเสียงพยัญชนะทำให้เกิดเป็นหน่วยเสียง [k^{h}], [c^{h}] และ [p^{h}] ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะ กัก ไม่ก้อง พ่นลม

2.2 **การเพิ่มหน่วยเสียงสระ** จากข้อมูลพบลักษณะการเพิ่มเสียงสระ 1 ลักษณะ ดังตาราง

ตารางที่ 8 แสดงการเพิ่มหน่วยเสียงสระ

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
กระทะ	ឆ្នះ	/k^{h}tĕəh/	กระทะ	/kr**a**q-t^{h}aq/	Ø > a

จากตัวอย่าง พบการเพิ่มหน่วยเสียงสระ [a] แทรกเข้าไประหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบ [k^{h}rt > k^{h}ra-t] ส่งผลให้เกิดการแยกเสียงเป็นคำสองพยางค์ลักษณะเช่นเดียวกับการแผลงแบบเติมกลาง (Infix) โดยพยางค์ที่ 1 ถูกแยกหน่วยเสียงจาก [k^{h}t > k^{h}r-t] หน่วยเสียง [t] ถูกผลักไปเป็นพยางค์ที่ 2 ในพยางค์ที่ 1 จึงเพิ่มหน่วยเสียงสระ [a] เข้ามาทำให้พยางค์ที่ 1 ออกเสียงได้เป็น /kraq/

2.3 **การเพิ่มหน่วยเสียงวรรณยุกต์** จากข้อมูลพบลักษณะการเพิ่มหน่วยเสียงวรรณยุกต์เข้าไปในภาษาเขมร 1 ลักษณะ ดังตาราง

ตารางที่ 9 แสดงการเพิ่มหน่วยเสียงวรรณยุกต์

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
สีเขียว	ខៀវ[1]	/k^{h}iəw/	เขียว	/k^{h}ǐəw/	Ø > ◌
คางคก	កង្កែក	/ki:ŋ-kŭək/	คางคก	/k^{h}a:ŋ-k^{h}ók/	Ø > ◌
ชมพู่	ជម្ពូ	/cum-pu:/	ชมพู่	/c^{h}om-p^{h}ûː/	Ø > ◌

จากตัวอย่าง พบการเพิ่มหน่วยเสียงวรรณยุกต์เข้าไปในคำศัพท์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลจากภาษาไทยอันเนื่องมาจากบริเวณที่อยู่อาศัยโดยรอบหมู่บ้านทุ่งโพธิ์ซึ่งภาษาไทยเป็นหลัก จึงส่งผลให้ผู้ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยรับเอาเสียงวรรณยุกต์จากภาษาไทยเข้าไปทำให้มีเสียงวรรณยุกต์ปรากฏในคำศัพท์อีกประการหนึ่งคำเหล่านี้อาจเป็นคำศัพท์ที่ยืมจากภาษาไทยจึงทำให้มีการออกเสียงแบบภาษาไทย

[1] คำว่า ខៀវ ในภาษาเขมรปัจจุบันหมายถึง สีฟ้า ส่วนสีเขียวใช้คำว่า បៃតង ออกเสียงว่า ใบตอง ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาไทย แต่ในอดีตโทนสีฟ้า-เขียวไม่ได้มีการแยกกันชัดเจน ดังความหมายในพจนานุกรมฉบับภาษาเขมรอังกฤษของ Headley's (Khmer online dictionaries) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ខៀវ หมายถึง สีฟ้า (โดยทั่วไปหมายถึงโทนสีตั้งแต่ฟ้าจนถึงเขียว)

3. การลบหน่วยเสียง

จากการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชาในด้านเสียง พบว่าคำศัพท์บางคำมีการออกเสียงต่างกัน ซึ่งเกิดจากการลบหน่วยเสียงในคำศัพท์ทำให้มีการออกเสียงที่ต่างกัน ลักษณะการลบหน่วยเสียงพบ 2 ลักษณะ คือ การลบเสียงพยัญชนะ และการลบเสียงสระ ดังนี้

3.1 การลบหน่วยเสียงพยัญชนะ พบเฉพาะในคำสองพยางค์ดังนี้

3.1.1 การลบหน่วยเสียงในคำสองพยางค์

ก. การลบหน่วยเสียงพยางค์ที่ 1 ดังตาราง

ตารางที่ 10 แสดงการลบหน่วยเสียงพยางค์ที่ 1

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
ลิ้น	អណ្តាត	/**qan**-da:t/	ดาด	/da:t/	qan > Ø
อ้อย	អំពៅ	/**qam**-piw/	ปิว	/piw/	qam > Ø

จากตัวอย่าง พบการลบเสียงพยางค์ที่ 1 ในคำสองพยางค์ โดยการลบเสียงพยัญชนะในพยางค์ที่ 1 ทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะสะกด เป็นการลบทั้งพยางค์จึงทำให้จำนวนคำในพยางค์ลดลงจากคำสองพยางค์กลายเป็นคำพยางค์เดียวดังตัวอย่างข้างต้น เสียงพยัญชนะต้นที่ลบหรือสูญไปคือเสียง [q] ซึ่งเป็นเสียงที่ง่ายต่อการลบหรือสูญไป และเสียงพยัญชนะสะกดที่ถูกลบคือเสียง [n] และ [m] ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะสะกดในกลุ่มนาสิกทั้งคู่

ข. การลบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายในพยางค์ที่ 1 ดังตาราง

ตารางที่ 11 แสดงการลบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายในพยางค์ที่ 1

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
แหวน	ចិញ្ចៀន	/**cə**ñ-ciən/	ญเจียน	/-ñ-ciən/	cə > Ø
คิ้ว	ចិញ្ចើម	/**cə**ñ-caəm/	ญเจิม	/-ñ-caəm/	cə > Ø

จากตัวอย่าง พบการลบหน่วยเสียงพยางค์ที่ 1 ในคำสองพยางค์ แต่เสียงที่ถูกลบหรือสูญไปมีเพียงเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น และยังคงเสียงพยัญชนะสะกดไว้ดังเดิม พยัญชนะต้นที่หายไปคือเสียง [c] ส่วนพยัญชนะสะกดที่ยังคงอยู่คือเสียง [ñ] ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะกลุ่มนาสิก ลักษณะการลบหรือสูญเสียงพยัญชนะต้นลักษณะนี้ตรงกับที่ บุณย์เสนอ ตรีวิเศษ (2561, หน้า 95) กล่าวว่า "*คำ 2 พยางค์ที่ประกอบขึ้นจากพยัญชนะในวรรคบาลี คือ ก จ ต ป ซึ่งมีพยัญชนะ ง ญ น ม เป็นตัวสะกด ทั้งภาษาเขมรถิ่นไทยและภาษาเขมรมาตรฐานกัมพูชาพบการสูญเสียงพยัญชนะตัวหน้าและสระซึ่งเป็นแกนกลางของพยางค์ เหลือเพียงเสียงพยัญชนะท้าย*" ทำให้คำสองพยางค์ดังกล่าวกลายเป็นคำพยางค์เดียวโดยที่คำนั้นจะออกเสียงพยัญชนะต้นคล้ายกับเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

ค. การลบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์ที่ 2 ดังตาราง

ตารางที่ 12 แสดงการลบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์ที่ 2

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
รัก	ស្រឡាញ់	/srɑ-lañ/	สฺรัญ	/srañ/	l > Ø

จากตัวอย่าง พบการลบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ 2 ในคำสองพยางค์ หน่วยเสียงพยัญชนะที่ถูกลบหรือสูญไปคือหน่วยเสียง [l] ซึ่งส่งผลให้หน่วยเสียงสระของพยางค์ที่ 1 คือ [ɑ] ถูกลบไปด้วย ทำให้พยัญชนะต้นของพยางค์ที่ 1 ต้องมาประกอบกับสระและตัวสะกดของพยางค์ที่ 2 จึงทำให้จากเดิมที่เป็นคำสองพยางค์กลายเป็นคำพยางค์เดียว

3.2 **การลบหน่วยเสียงสระ** พบในคำสองพยางค์โดยพบลักษณะการลบเสียงดังนี้

ก. การลบหน่วยเสียงสระพยางค์ที่ 1 **ในคำสองพยางค์** ดังตาราง

ตารางที่ 13 แสดงการลบหน่วยเสียงสระพยางค์ที่ 1 ในคำสองพยางค์

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
รัก	ស្រឡាញ់	/srɑ-lañ/	สฺรัญ	/srañ/	ɑ > Ø

จากตัวอย่าง พบการลบหน่วยเสียงสระของพยางค์ที่ 1 ในคำสองพยางค์ เกิดขึ้นจากการที่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ 2 ถูกลบจึงส่งผลให้หน่วยเสียงสระของพยางค์ที่ 1 คือ [ɑ] ถูกลบไปด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ 1 จึงต้องประกอบกับสระและพยัญชนะท้ายของพยางค์ที่ 2 ทำให้จากเดิมที่เป็นคำสองพยางค์กลายเป็นคำพยางค์เดียว

4. การกลายหน่วยเสียง

จากการเปรียบเทียบเสียงคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชา พบคำศัพท์บางคำมีการออกเสียงต่างกัน ซึ่งเกิดจากการกลายหน่วยเสียงในคำศัพท์ทำให้มีการออกเสียงที่ต่างกัน ลักษณะการกลายหน่วยเสียงพบ 2 ลักษณะคือ การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะ และการกลายหน่วยเสียงสระ ดังนี้

4.1 **การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะ** จากข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียวและการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์ ซึ่งแต่ละลักษณะมีการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งที่ต่างกัน ดังนี้

4.1.1 **การกลายเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียว** จากข้อมูลพบการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียว 1 ลักษณะ ดังนี้

ก. การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด ดังตาราง

ตารางที่ 14 แสดงการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือ ตัวสะกด

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
ผม	សក់	/sɑ**q**/	ซก	/sɑ**k**/	q > k
อร่อย	ឆ្ងាញ់	/cʰŋa**ñ**/	ซฺงัน	/cʰŋa**n**/	ñ > n

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในคำพยางค์เดียว โดยกลายจาก [q] ซึ่งเป็นเสียงที่มีลักษณะเสียง กัก ไม่ก้อง กลายไปเป็น [k] ซึ่งเป็นเสียงที่มีลักษณะเสียง กัก ไม่ก้อง เช่นเดียวกัน และอีกตัวอย่างโดยกลายจากเสียง [ñ] ซึ่งเป็นเสียงที่มีลักษณะเสียงเป็นเสียงนาสิก กลายไปเป็นเสียง [n] ซึ่งเป็นเสียงที่มีลักษณะเสียงเป็นเสียงนาสิกเช่นกัน เสียงพยัญชนะท้ายที่กลายทั้งสองเสียงนั้นเมื่อกลายเสียงแล้วยังคงมีลักษณะเสียงคงเดิมแต่เปลี่ยนฐานกรณ์ที่ออกเสียงโดยเลื่อนออกมา 1 ตำแหน่ง คือ [q > k] เลื่อนจากเส้นเสียงเป็นเพดานอ่อน และ [ñ > n] เลื่อนจากเพดานแข็งเป็นปุ่มเหงือก

4.1.2 **การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์** จากข้อมูลพบการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์ 2 ลักษณะ คือ การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในพยางค์แรก ดังนี้

ก. การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรก ดังตาราง

ตารางที่ 15 แสดงการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรก

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
มัน	ដំឡូង	/**d**ɑm-laoŋ/	ตำโลง	/**t**am-laoŋ/	d > t
ช้าง	ដំរី	/**d**ɑm-rəy/	ตำเร็ย	/**t**am-rəy/	d > t
กระต่าย	ទន្សាយ	/**t**ŏun-sa:y/	อันซาย	/**q**an-sa:y/	t > q

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [d] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กัก ก้อง กลายเป็นเสียง [t] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กัก ไม่ก้อง โดยที่ทั้งสองเสียงมีฐานกรณ์เดียวกันคือบริเวณปุ่มเหงือก และอีกตัวอย่างพบการกลายเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [t] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กัก ไม่ก้อง กลายเป็นเสียง [q] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กัก ไม่ก้อง เช่นเดียวกัน แต่ต่างกันที่ฐานกรณ์ในการเกิดเสียงโดยเลื่อนจากปุ่มเหงือกไปเป็นเส้นเสียง

ข. การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในพยางค์แรก ดังตาราง

ตารางที่ 16 แสดงการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในพยางค์แรก

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
แตงโม	ឪឡឹក	/qouw-lək/	อะล็อก	/qaq-lɑk/	w > q

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในพยางค์แรกของคำสองพยางค์ โดยกลายจากเสียง [w] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็น อัฒสระ กลายเป็น [q] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กัก ไม่ก้อง ทั้งสองเสียงนี้เกิดจากการกลายเสียงสระจากสระประสมเสียงยาวเป็นสระเดี่ยวเสียงสั้น จึงส่งผลให้เสียงพยัญชนะท้ายเปลี่ยนไปตามอิทธิพลของเสียงสระ

4.2 **การกลายหน่วยเสียงสระ** จากข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียวและการกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์ซึ่งแต่ละลักษณะมีการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งที่ต่างกัน ดังนี้

4.2.1 **การกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียว** จากข้อมูลพบการกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียว 4 ลักษณะ คือ การกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยว การกลายหน่วยเสียงสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น การกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสม และการกลายหน่วยเสียงสระประสมเป็นสระเดี่ยว ดังนี้

ก. การกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยว ดังตาราง

ตารางที่ 17 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยว

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
ม้า	សេះ	/s**e**h/	แซะ	/s**ɛ**h/	e > ɛ
ข้าวเปลือก	ស្រូវ	/sr**ə**w/	เซฺรา	/sr**a**w/	ə > a
เท้า	ជើង	/c**əː**ŋ/	จึง	/c**ɨː**ŋ/	əː > ɨː
ปัสสาวะ	នោម	/n**oː**m/	นูม	/n**uː**m/	oː > uː
ดื่ม	ផឹក	/p^{h}**ə**k/	พ็อก	/p^{h}**ɑ**k/	ə > ɑ
ฟัน	ធ្មេញ	/t^{h}m**ɨ**ñ/	เทฺม็ญ	/t^{h}m**ɛ**ñ/	ɨ > ɛ
มะละกอ	ល្ហុង	/lh**o**ŋ/	ลฺฮ็อง	/lh**ɑ**ŋ/	o > ɑ

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียว โดยการเลื่อนลักษณะหน่วยเสียงและตำแหน่งของลิ้น 4 ลักษณะ คือ 1) เลื่อนลักษณะหน่วยเสียงให้ต่ำลง 1 ระดับ เช่น กลายจากเสียง [e] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง หน้า กลาง กลายเป็น [ɛ] มีลักษณะเสียง หน้า กลางต่ำ 2) เลื่อนลักษณะหน่วยเสียงให้สูงขึ้น 1 ระดับ เช่น กลายจากเสียง [əː] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กลาง กลาง กลายเป็น [ɨː] มีลักษณะเสียง กลาง สูง 3) เลื่อนลักษณะหน่วยเสียงให้ต่ำลง 2 ระดับ เช่น กลายจากเสียง [ə] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กลาง กลาง กลายเป็น [ɑ] มีลักษณะเสียง กลาง ต่ำ 4) เลื่อนลักษณะหน่วยเสียงให้ต่ำลง 2 ระดับ และเลื่อนตำแหน่งลิ้นไปข้างหน้า 1 ระดับ เช่น กลายจากเสียง [ɨ] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง กลาง สูง กลายเป็น [ɛ] มีลักษณะเสียง หน้า กลางต่ำ โดยที่ลักษณะการกลายทั้ง 4 ลักษณะนี้ยังคงรูปปากเช่นเดิม

ข. การกลายหน่วยเสียงสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น ดังตาราง

ตารางที่ 18 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
เสื้อ	អាវ	/qa:w/	เอา	/qaw/	a: > a

จากตัวอย่าง พบการกลายเสียงสระในคำพยางค์เดียว โดยการเลื่อนจากสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้นลง โดยยังคงลักษณะหน่วยเสียง ตำแหน่งของลิ้น และรูปปากดังเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

ค. การกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสม ดังตาราง

ตารางที่ 19 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสม

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
กระท่อม	ខ្ទម	/kʰtɔ:m/	ขฺต็วม	/kʰtŏəm/	ɔ: > ŏə
ผอม	ស្គម	/skɔ:m/	ซฺกวม	/skŏəm/	ɔ: > ŏə

จากตัวอย่าง พบการกลายเสียงสระในคำพยางค์เดียว โดยการกลายเสียงสระเดี่ยวจาก [ɔ:] เป็นสระประสม [ŏə] ทำให้ออกเสียงสั้นลง

ง. การกลายหน่วยเสียงสระประสม ดังตาราง

ตารางที่ 20 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระประสม

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
ยาย, ย่า	យាយ	/yiəy/	เยือย	/yɨəy/	iə > ɨə

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียว โดยการเลื่อนตำแหน่งลิ้น 1 ตำแหน่ง ทำให้กลายหน่วยเสียงสระประสมจากสระ [iə] ที่มีตำแหน่งลิ้น หน้า กลายเป็นสระ [ɨə] ซึ่งมีตำแหน่งลิ้น กลาง

จ. การกลายหน่วยเสียงสระประสมเป็นสระเดี่ยว ดังตาราง

ตารางที่ 21 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระประสมเป็นสระเดี่ยว

คำศัพท์	ภาษาเขมรกัมพูชา		ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์		การกลาย
ท้อง	ពោះ	/pŭəh/	ปะห	/pah/	ŭə > a
กางเกง	ខោ	/khao/	โค	/khaw/	ao > a
บ้าน	ផ្ទះ	/pʰtĕəh/	พฺตะห	/pʰtah/	ĕə > a
ไก่	មាន់	/mŏən/	มัน	/man/	ŏə > a
ปาก	មាត់	/mŏət/	มัด	/mat/	ŏə > a
อ้วน	ធាត់	/tʰŏət/	ธ็อต	/tʰɑt/	ŏə > ɑ
งู	ពស់	/pŭəh/	โป๊ะห	/poh/	ŭə > o

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียวจากสระประสมกลายเป็นสระเดี่ยว โดยการเลื่อนตำแหน่งลิ้น 1 ตำแหน่ง เช่น [ŭə, ao, ĕə, ŏə] ที่มีตำแหน่งลิ้นค่อนมาทางหลัง กลายเป็นสระเดี่ยว [a] ที่มีตำแหน่งลิ้น กลาง

4.2.2 **การกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์** จากข้อมูลพบการกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์ 3 ลักษณะ คือ การกลายหน่วยเสียงสระในพยางค์ที่ 1 การกลายหน่วยเสียงสระในพยางค์ที่ 2 และการกลายหน่วยเสียงสระทั้งสองพยางค์ ดังนี้

ก. การกลายหน่วยเสียงสระในพยางค์ที่ 1 ดังตาราง

ตารางที่ 22 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระในพยางค์ที่ 1

คำศัพท์	**ภาษาเขมรกัมพูชา**		**ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์**		**การกลาย**
หู	ត្រចៀក	/trɑ-ciək/	ตฺระเจียก	/traq-ciək/	ɑ > a
ควาย	ក្របី	/krɑ-bəy/	กระเบ็ย	/kraq-bəy/	ɑ > a
ผ้าขาวม้า	កន្សែង	/kɑn-saeŋ/	กันแซง	/kan-saeŋ/	ɑ > a
เต่า	អណ្តើក	/qɑn-daək/	อันเดิก	/qan-daək/	ɑ > a
มัน	ដំឡូង	/dɑm-laoŋ/	ตำโลง	/tam-laoŋ/	ɑ > a
แกง	សម្ល	/sɑm-lɑ:/	ซัมลอ	/sam-lɑ:/	ɑ > a
หนุ่ม, วัยรุ่น	កំលោះ	/kɑm-lɑh/	กำเลาห	/kam-lɑh/	ɑ > a
ชมพู่	ជម្ពូ	/cum-pu:/	ชมพู่	/cʰom-pʰû:/	u > o
ผีบรรพบุรุษ	លោកតា	/lo:k-ta:/	ลูกตา	/lu:k-ta:/	o: > u:
บันได	ជណ្តើរ	/cŭən-daə/	เจิน็เดิร	/cən-daər/	ŭə > ə

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์โดยกลายเสียงสระเฉพาะในพยางค์ที่ 1 โดยการเลื่อนลักษณะของหน่วยเสียงสระให้สูงขึ้น หรือ ต่ำลง 1 ระดับ เช่น กลายจากเสียง [ɑ] ซึ่งมีลักษณะเสียงเป็นเสียง ต่ำ กลายเป็น [a] มีลักษณะเสียง กลางต่ำ เป็นการกลายโดยการเลื่อนลักษณะของหน่วยเสียงสระให้สูงขึ้น 1 ระดับ แต่ยังคงใช้ระดับลิ้นเหมือนเดิมคือส่วนกลาง

ข. การกลายหน่วยเสียงสระในพยางค์ที่ 2 ดังตาราง

ตารางที่ 23 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระในพยางค์ที่ 2

คำศัพท์	**ภาษาเขมรกัมพูชา**		**ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์**		**การกลาย**
จมูก	ច្រមុះ	/crɑ-muh/	จุรอเมาะ	/crɑ-mɑh/	u > ɑ
มีด	កាំបិត	/kam-bət/	กำเบ็ด	/kam-bet/	ə > e
ไหว้, สักการะ	សំពះ	/sɑm-pĕəq/	ซ็อมปะ	/sɑm-paq/	ĕə > a

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์ โดยกลายเสียงสระเฉพาะในพยางค์ที่ 2 โดยการเลื่อนลักษณะของหน่วยเสียงสระระดับลิ้น ทำให้ออกเสียงสระต่างกัน

ค. การกลายหน่วยเสียงสระทั้งสองพยางค์ ดังตาราง

ตารางที่ 24 แสดงการกลายหน่วยเสียงสระทั้งสองพยางค์

คำศัพท์	**ภาษาเขมรกัมพูชา**		**ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์**		**พยางค์ที่** 1	**พยางค์ที่** 2
ภรรยา	ប្រពន្ធ	/pr**ɑ**-p**ŭə**n/	ปฺระปน	/pr**aq**-p**o**n/	ɑ > a	ŭə > o
มนุษย์, คน	មនុស្ស	/m**ĕə**q-nu**h**/	มะนึห	/m**a**q-n**ɨh**/	ĕə > a	u > ɨ
ผ้าถุง	សំពត់	/s**ɑ**m-p**ŭə**t/	ซัมปด	/s**a**m-p**o**t/	ɑ > a	ŭə > o
คางคก	កង្កែក	/k**i**:ŋ-k**ŭə**k/	คางคก	/k^{h}**a**:ŋ-k^{h}**ó**k/	i: > a:	ŭə > o
แตงโม	ឪឡឹក	/q**ou**w-l**ə**k/	อะล็อก	/q**a**q-l**ɑ**k/	ou > a	ə > ɑ

จากตัวอย่าง พบการกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์ โดยกลายเสียงสระทั้ง 2 พยางค์ ทั้งพยางค์ที่ 1 และพยางค์ที่ 2 โดยพบทั้งการเลื่อนลักษณะของหน่วยเสียงสระและระดับลิ้น ทำให้ออกเสียงสระต่างกันของทั้งสองภาษา

5. คำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกัน

จากการศึกษาเปรียบเทียบเสียงคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชา พบคำที่มีความหมายตรงกันแต่ออกเสียงต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 25 แสดงคำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกันระหว่างภาษาเขมรกัมพูชากับภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์

คำศัพท์	**ภาษาเขมรกัมพูชา**		**ภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์**	
ลุง	ពូ	/puː/	ธมโปฺร๊ะ	/t^{h}om-proh/
ป้า	មីង	/miːŋ/	ธมเซฺร๊ย	/t^{h}om-srəy/
นิ้วหัวแม่มือ	មេដៃ	/meː-day/	โป้ไภ	/pôː-day/
ก้น	គូថ	/kuut/	ตฺปู	/tpuu/
รองเท้า	ស្បែកជើង	/sbaek-cəːŋ/	แสฺบกเกิร๊บ	/sbaek-krəp/
เตาถ่าน	ចង្ក្រាន	/cɑŋ-kraːn/	เตา	/taw/
ช้อน	ស្លាបព្រា	/slaːp-priə/	ช้อน	/cháːn/
หน้าต่าง	បង្អួច	/bɑŋ-quəc/	หน้าต่าง	/nâː-tàːŋ/
แมว	ឆ្មារ	/c^{h}maː/	เมียว	/miəw/
แรด	រមាស	/rɔ-miəh/	แรด	/rɛ̂ːt/
ลิ้นจี่	គូលែន	/kuː-lɛːn/	ลิ้นจี่	/lín-cìː/

จากตัวอย่าง พบคำศัพท์ที่มีการออกเสียงที่แตกต่างกันของทั้งสองถิ่น 2 ลักษณะคือ 1) การสร้างคำใหม่โดยใช้คำศัพท์มาประสมกัน เช่น คำว่า “ลุง” ภาษาเขมรกัมพูชาใช้ ឪ /puː/ ส่วนภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์ใช้ ธมโปฺร๊ะ /tʰom-proh/ ซึ่งมาจากการประสมคำศัพท์ภาษาเขมร 2 คำ คือ ธม หมายถึง ใหญ่ กับคำว่า โปฺร๊ะ หมายถึงผู้ชาย เมื่อรวมกันแล้วหมายถึง ลุง ซึ่งคือพี่ชายหรือผู้ชายที่มีศักดิ์ใหญ่กว่าแม่และพ่อ นอกจากนี้ยังมีการประสมคำศัพท์ภาษาเขมรกับคำศัพท์ภาษาตระกูลไท เช่น คำว่า “รองเท้า” ภาษาเขมรกัมพูชาใช้ ស្បែកជើង /sbaek-cəːŋ/ ส่วนภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์ใช้ แสฺบกเกิร็บ /sbaek-krəp/ ซึ่งมาจากการประสมคำศัพท์ภาษาเขมรและภาษาตระกูลไท คือ แสฺบก /sbaek/ จากภาษาเขมร แปลว่า หนัง และคำว่า เกิร็บ /krəp/ หรือ เกิบ ในภาษาถิ่นอีสาน หมายถึง รองเท้า (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2561, หน้า 29) 2) อิทธิพลจากภาษาไทย โดยการยืมคำศัพท์จากภาษาไทยไปใช้ทำให้ออกเสียงเช่นเดียวกับภาษาไทย

สรุปและอภิปรายผล

การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชาสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) คำศัพท์ที่ใช้ตรงกันระหว่างภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์กับภาษาเขมรกัมพูชา คือ คำที่ออกเสียงพยัญชนะ สระ และมีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีความหมายตรงกัน 2) คำศัพท์ที่ออกเสียงใกล้เคียงกัน คือ คำที่มีเสียงพยัญชนะ สระ หรือจำนวนพยางค์ใกล้เคียงกัน มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การเพิ่มหน่วยเสียง การลบหน่วยเสียง และการกลายหน่วยเสียง 3) คำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกันระหว่างภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์กับภาษาเขมรกัมพูชา คือ เป็นคำศัพท์ที่ออกเสียงพยัญชนะ สระ หรือมีจำนวนพยางค์ต่างกัน แต่มีความหมายเช่นเดียวกัน

จากลักษณะทั้ง 3 ที่พบ ลักษณะเด่นที่สุด คือ คำศัพท์ที่ออกเสียงใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษาทั้งสองอาจเคยเป็นภาษาที่ออกเสียงเช่นเดียวกันมาก่อน ก่อนที่จะถูกปัจจัยภายนอกรบกวนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจากการศึกษาพบลักษณะการเปลี่ยนแปลง 3 ลักษณะ คือ การเพิ่มหน่วยเสียง การลบหน่วยเสียง และการกลายหน่วยเสียง มีลักษณะดังนี้

การเพิ่มหน่วยเสียงพบ 3 ลักษณะ คือ 1) การเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะ แบ่งออกเป็นการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียว โดยการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย, และการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะในคำสองพยางค์ โดยการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในพยางค์ที่ 2 และการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะต้นทั้งสองพยางค์ ซึ่งทำให้หน่วยเสียงพยัญชนะ กัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม กลายเป็นเสียงพยัญชนะ กัก ไม่ก้อง พ่นลม 2) การเพิ่มหน่วยเสียงสระ เกิดจากการเพิ่มหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเพิ่มอีกเสียงในคำควบกล้ำทำให้เพิ่มหน่วยเสียงสระเข้าไปจึงกลายเป็นคำสองพยางค์ และ 3) การเพิ่มหน่วยเสียงวรรณยุกต์ เกิดขึ้นกับคำศัพท์ที่พ้องกับภาษาไทยหรือคำที่ยืมไปจากภาษาไทยจึงทำให้เพิ่มเสียงวรรณยุกต์เข้าไปในคำอันเนื่องมาจากอิทธิพลจากภาษาไทย

การลบหน่วยเสียงหรือการสูญเสียงพบ 2 ลักษณะ คือ 1) การลบหน่วยเสียงพยัญชนะ ลักษณะการลบหน่วยเสียงพยัญชนะที่พบเกิดขึ้นในคำสองพยางค์โดยจะลบเฉพาะพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง ไม่เกิดขึ้นพร้อมกันทั้งสองพยางค์ 2) การลบหน่วยเสียงสระ พบลักษณะเดียว คือ การลบหน่วยเสียงสระของพยางค์ที่ 1 ซึ่งเป็นผลจากการลบหน่วยเสียงพยัญชนะในพยางค์ที่ 2 จากการศึกษาลักษณะการลบหน่วยเสียงพบเฉพาะในคำสองพยางค์เท่านั้น ไม่พบในคำพยางค์เดียว ซึ่งการลบหน่วยเสียงที่พบทั้งสองลักษณะนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคำสองพยางค์ คือ ทำให้คำที่แต่เดิมออกเสียงสองพยางค์กลายเป็นคำพยางค์เดียว

การกลายหน่วยเสียงพบ 2 ลักษณะ คือ 1) การกลายหน่วยเสียงพยัญชนะ ลักษณะการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะในคำพยางค์เดียวพบเฉพาะการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกด ส่วนในคำสองพยางค์พบการกลายหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหรือพยัญชนะท้ายพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง ไม่เกิดขึ้นพร้อมกันทั้งสองพยางค์ 2) การกลายเสียงสระพบ 2 ลักษณะ คือ การกลายหน่วยเสียงสระในคำพยางค์เดียวโดยพบการกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยว การกลายหน่วยเสียงสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น การกลายหน่วยเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสม และการกลายหน่วยเสียงสระประสมเป็นสระเดี่ยว, และการกลายหน่วยเสียงสระในคำสองพยางค์พบการกลายเฉพาะพยางค์ที่ 1 การกลายเฉพาะพยางค์ที่ 2 และการกลายทั้งสองพยางค์ ซึ่งการกลายหน่วยเสียงที่พบทั้งสองลักษณะนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคำศัพท์ด้านการออกเสียงทำให้ทั้งสองภาษาออกเสียงแตกต่างกัน แต่ยังคงเค้าของเสียงที่ใกล้เคียงกันอยู่ทำให้สามารถคาดเดาและเข้าใจความหมายของคำศัพท์นั้นได้

นอกจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ข้างต้นแล้ว ยังมีอีกลักษณะหนึ่งที่เด่นเช่นเดียวกัน คือ คำที่ใช้ไม่ตรงกันระหว่างภาษาเขมรบ้านทุ่งโพธิ์กับภาษาเขมรกัมพูชา คำศัพท์ลักษณะนี้เกิดจากการสร้างคำใหม่โดยการยืมหรือประสมคำ อันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกันจึงทำให้ทั้งสองภาษามีคำศัพท์ที่ใช้ไม่ตรงกัน

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าการออกเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านทุ่งโพธิ์ที่มีลักษณะการเปลี่ยนเสียงของผู้ใช้ภาษาอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมโดยรอบซึ่งเป็นชุมชนที่ใช้ภาษาไทกลุ่มต่าง ๆ เช่น ภาษาไทยมาตรฐาน ลาวครั่ง เป็นต้น จึงทำให้มีการยืมคำศัพท์จากภาษาไทยเข้าไปใช้หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงคำศัพท์ เช่น คำว่า “กระทะ” ในภาษาเขมรออกเสียงว่า /**kʰtĕəh**/ แต่ภาษาไทยยืมคำนี้แล้วออกเสียงแบบไทยว่า /**kràq-tʰáq**/ คำนี้ชาวบ้านทุ่งโพธิ์ยืมกลับไปอีกทีและออกเสียงแบบไทยว่า /**kràq-tʰáq**/ อีกประการหนึ่งผู้ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านทุ่งโพธิ์ที่มีอายุต่ำกว่า 50 ปี มีการออกเสียงคำศัพท์ที่ต่างจากผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปอย่างชัดเจน โดยมักจะเติมเสียง [-**r**-] เพื่อให้ออกเสียงควบกล้ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารุ่น (generation) ของผู้ใช้ภาษายังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษาอีกด้วย

การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรกัมพูชาทำให้ทราบถึงลักษณะเหมือนและแตกต่างของทั้งสองภาษาซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาษาทั้งสอง ดังที่

สมทรง บุรุษพัฒน์ (2560, หน้า 70) กล่าวว่า *การเปลี่ยนแปลงของเสียงมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของสำเนียงหรือภาษาถิ่น ผู้ใช้ภาษาบางคนรับการเปลี่ยน บางคนไม่รับการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดความแตกต่างของภาษาถิ่น* แต่กระนั้นยังมีการคงเอกลักษณ์หรือลักษณะดั้งเดิมบางประการไว้ เช่น เสียงพยัญชนะท้าย /-r/ ที่ปัจจุบันภาษาเขมรกัมพูชาสูญไป แต่ภาษาเขมรถิ่นไทยยังคงรักษาไว้ได้ หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ เช่น การเพิ่มเสียงพ่นลม [ʰ] การลบพยัญชนะต้นวรรคเมื่อตัวสะกดเป็นหน่วยเสียงนาสิกท้ายวรรค การกลายเสียง [**d > t**] เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้อาจช่วยในการศึกษาสืบสร้างลักษณะของภาษาเขมรในอดีตได้

ข้อเสนอแนะ

ศึกษาภาษาเขมรถิ่นไทยถิ่นอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบคำศัพท์และลักษณะการออกเสียง เช่น ชุมชนเขมรถิ่นไทยที่จังหวัดสุพรรณบุรีเปรียบเทียบกับชุมชนเขมรถิ่นไทยที่ชัยนาท

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2561). ***พจนานุกรมภาษาถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ***. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

เดือนเพ็ญ รักษ์แพทย์. (2541). ***การศึกษาระบบเสียงภาษาสุโขทัยและเปรียบเทียบกับภาษานครศรีธรรมราช***. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

คณะกรรมการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ. (2554). ***รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ 1-3)***. องค์การสหประชาชาติ.

บุณย์เสนอ ตรีวิเศษ. (2561). การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยกับภาษาเขมรมาตรฐานกัมพูชา. ***วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง***, 14(1), 85-107.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). ***พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554***. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

วัฒนชัย หมั่นยิ่ง. (2561). ***อักขรวิธีภาษาเขมร***. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2547). ***ภาษาไทยถิ่น***. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมทรง บุรุษพัฒน์. (2560). ***ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ***. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลกะบกเตี้ย. (2554). ***ข้อมูลหมู่บ้าน***. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2562 จาก http://kaboktia.go.th/default.php?include_modules=PB_plc_person&modules=fckeditor&fck_id=21&view_id=120&orderby=1

Campbell, L. (1998). ***Historical linguistics : An Introduction***. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Huffman, F. E. (1970). ***Cambodian System of Writing and Beginning Reader***. London: Yale University Press.

Khmer online dictionaries. (2020). ***Headley's Khmer-English Dictionary***. Retrieved on August 21, 2020, from http://dictionary.tovnah.com/?q=%E1%9E%81%E1%9F%80%E1%9E%9C&dic=all&criteria=start

UN data A world of information. (2019). ***Demographic Statistics Database United Nations Statistics Division***. Retrieved on October 25, 2019, from http://data.un.org/Data.aspx?d=POP&f=tableCode:27

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ. (២៥១២). ***វចនានុក្រមខ្មែរ***. បោះពុម្ពក្រាទី ៥. ភ្នំពេញ: រោងពុម្ពកម្ពុជា.

ผู้บอกภาษา

1. นางนวล ครคง[1] อายุ 70 ปี
   ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
2. นางละมุด ครคง อายุ 67 ปี
   ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
3. นางทองไลย์ ศรีวรรณา อายุ 59 ปี
   ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
4. นายประสาร ครคง อายุ 55 ปี
   ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
5. นายเปี่ยมศักดิ์ ครคง อายุ 40 ปี
   ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
6. นายณัฐวัฒน์ ครคง อายุ 35 ปี
   ชาวบ้านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโพธิ์ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

[1] ชาวบ้านที่ใช้ภาษาถิ่นเขมรในหมู่บ้านทุ่งโพธิ์ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกันจึงทำให้ใช้นามสกุลเดียวกัน ส่วนคนที่ใช้นามสกุลอื่นคือคนที่สมรสกับคนนอกหมู่บ้าน